

SEXUÁLNÍ ŽIVOT STARŠÍCH OSOB

Analýza dat studie SHARE

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

MICHALA LUSTIGOVÁ

Přírodovědecká fakulta UK
KSGRR

KONFERENCE ČDS

Tábor
25.5.2022–27.5.2022

Východiska studie

Prodlužování délky lidského života

- efekt sexuální aktivity v procesu stárnutí
– výrazný deficit/absence v modelech stárnutí
- sexualita ve vyšším věku především sledována z biomedicínského pohledu
- stigmatizace lidské sexuality v kontextu stáří

Výzkumné otázky 1

Jaká je prevalence sexuální aktivity starších osob z hlediska jejich sociodemografických charakteristik?

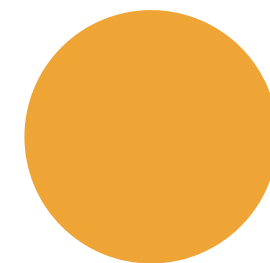
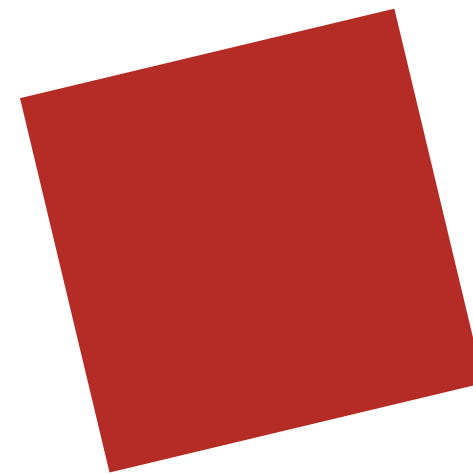
- vliv věku
- vliv pohlaví
- soužití s partnerem
- (vzdělání)

Výzkumné otázky 2

Jaký je vliv sexuálního života na kvalitu života ve vyšším věku?

- sexuální aktivita ve vyšším věku spojována s životní spokojeností
- ...zvyšuje sebevědomí, psychickou pohodu
- ...utvrzuje fyzickou zdatnost
- ...předchází vzniku fyzických a psychických problémů
- ...zpomaluje pokles kognitivních funkcí
- ...je jedním nejdůležitějších faktorů ovlivňujících kvalitu života

Data

- Studie SHARE, 8. vlna, 2019–2020
- dropoff dotazník – Česko
- 5 otázek na sexuální život, otázky dobrovolné
- populace 50+

- Dropoff dotazník zodpovědělo 2716 osob
- Na otázky věnované sexualitě neodpovědělo cca 20 % z nich

01

Za posledních 12 měsíců, jak často jste měl/a sex s Vaším manželem/kou, partnerem/kou nebo známostí?

- Někdy/a jsem sex
- Jednou za měsíc nebo méně často
- Dvakrát, třikrát do měsíce
- Jednou nebo dvakrát do týdne
- Třikrát do týdne a častěji

02

S ohledem na posledních 12 měsíců, jak moc je pro Vás důležitý sexuální život?

- Není vůbec důležitý
- Málo důležitý
- Docela důležitý
- Hodně důležitý
- Nesmírně důležitý

Postup analýz

01

Prevalence sexuální aktivity u starších osob z hlediska sociodemografických skupin

02

Prevalence důležitosti sexuálního života u starších osob z hlediska sociodemografických skupin

03

Sexuální život a jeho dopad (vztah) na kvalitu života, duševní zdraví, fyzické zdraví, hybnost, kognitivní zdatnost a subjektivní zdraví

PREVALENCE SEXUÁLNÍ AKTIVITY V POPULACI 50+

38 %

respondentů uvedlo sexuální
aktivu v posledním roce

Prevalence aktivity se signifikantně neliší
z hlediska pohlaví, věku (33–42 %), vzdělání
(ZŠ 40 %, SŠ 38 %, VŠ 33 %), přítomnosti
partnera v domácnosti (s 37 %, bez 40 %).

PREVALENCE SEXUÁLNÍ AKTIVITY (2X MĚSÍČNĚ
A VÍCEKRÁT) V POPULACI 50+

21 %

respondentů uvedlo sexuální
aktivu v posledním roce
dvakrát měsíčně a vícekrát

Prevalence aktivity se signifikantně neliší
z hlediska pohlaví, věku a přítomnosti
partnera v domácnosti. Liší se z hlediska
vzdělání (ZŠ 24 %, SŠ 20 %, VŠ 17 %, $p < 0,05$).

PREVALENCE DŮLEŽITOSTI SEXUÁLNÍHO ŽIVOTA
V POPULACI 50+

26 %

respondentů považuje
sexuální život za důležitý

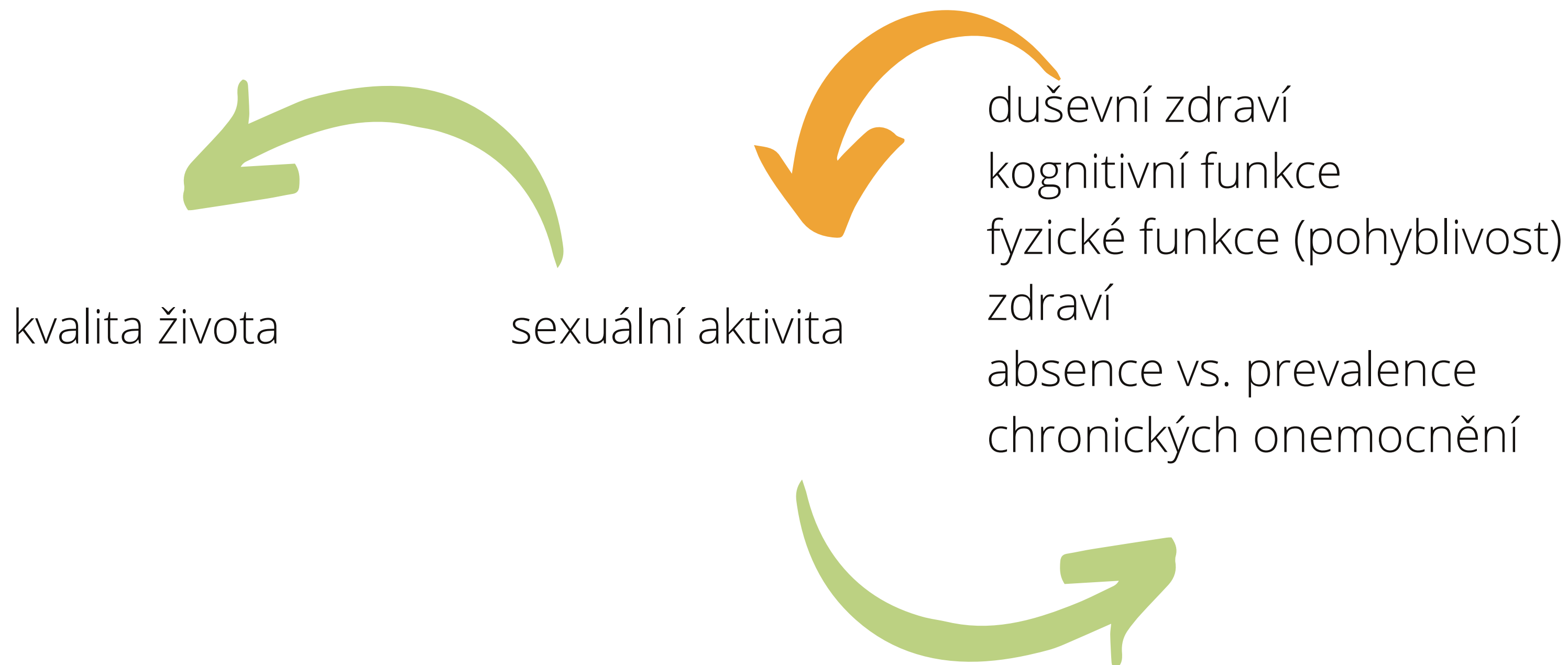
Prevalence důležitosti se významně
nelišila z hlediska pohlaví, věku (22–31 %),
vzdělání (ZŠ 27 %, SŠ 25 %, VŠ 24 %),
přítomnosti partnera v domácnosti (s 25 %,
bez 28 %).

Sexualita je multidimensionální jev

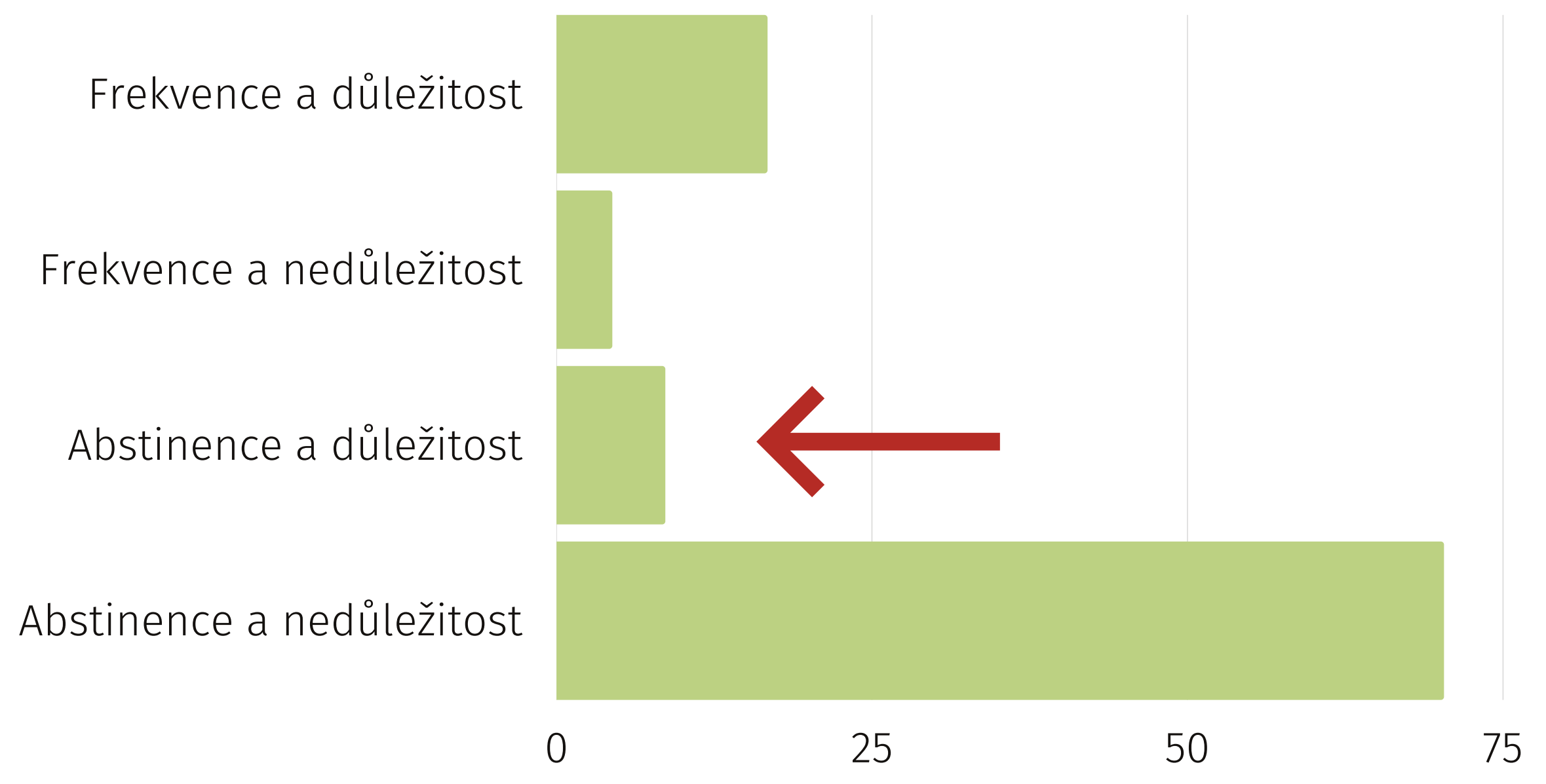
biologická, emoční, psychologická,
intelektuální, spirituální a sociokulturní složka

Vztah sexuálního života a vybraných indikátorů úspěšného stárnutí

Sexuální život

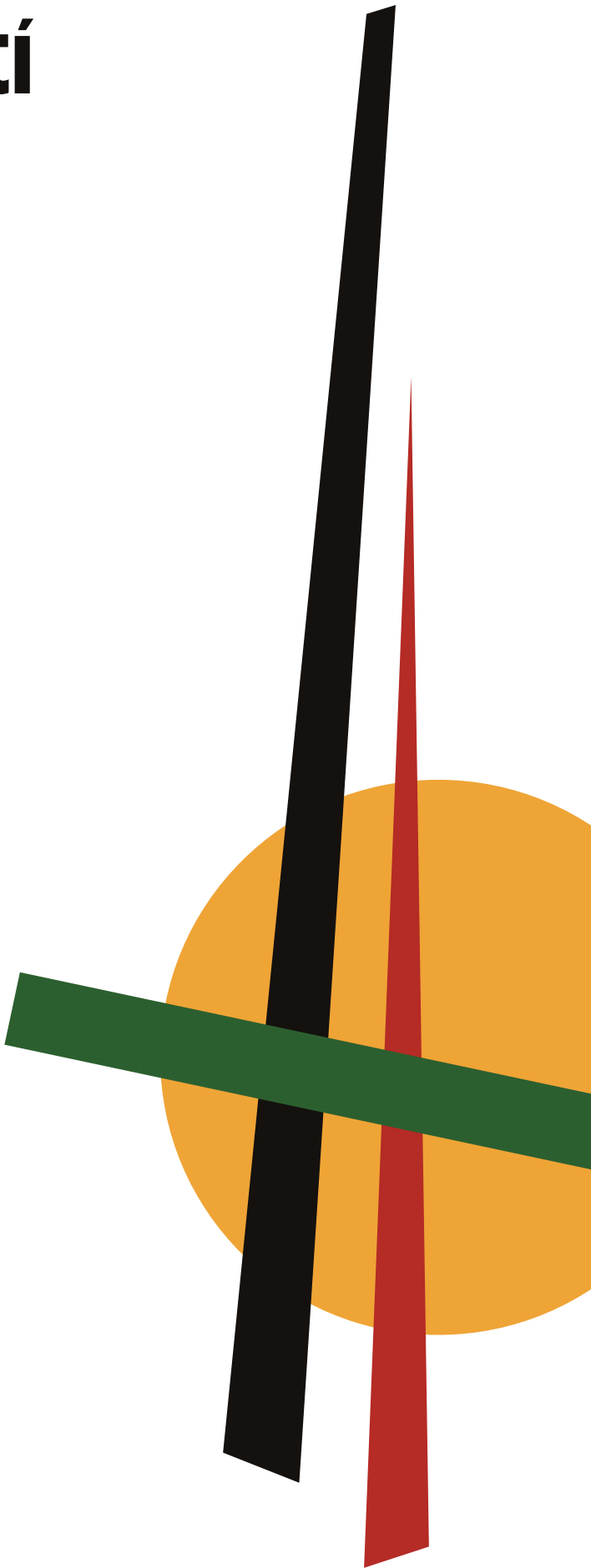
Kombinace frekvence a
důležitosti

Vztah sexuálního života a vybraných indikátorů úspěšného stárnutí

binární logistická regrese, modely očištěné o vliv pohlaví a věku

Binární proměnné	Frekvence	Důležitost	Frekvence a důležitost
Kvalita života	X	X	✓
Duševní zdraví	X	X	X
Pohyblivost/hybnost	X	X	X
Subjektivní zdraví	X	X	X
Kognitivní funkce	X	X	X

Závěr analýz

01

Nízká sexuální aktivita
starších osob žijících
v domácnostech

02

Sexuální život není pro
většinu starších osob
důležitý.

03

Nižší kvalita života u
osob s nedostatečnou
frekvencí sexu a
vysokou důležitostí
sexuálního života

Limitace

01

20 % respondentů blok otázek na sexuální život přeskočilo.
Nepovinná otázka – vysoký podíl chybějících odpovědí.
Průřezový charakter dat.

02

Data sbírána u části respondentů po 1. vlně COVID-19,
dopad na kvalitu života a duševní pohodu.

03

Pravdivost odpovědí.
Přítomnost dalších osob v domácnosti při vyplňování
dotazníku.

04

Frekvence a důležitost vs. kvalita/spokojenost.

05

S věkem narůstá důležitost náklonnosti, fyzické blízkosti
(spokojenosti s partnerstvím) než samotného aktu.

06

Kvantitativní analýza určité limity.

Téma, které je potřeba otevřít a zbavit
mýtů nejenom mezi samotnými seniory
ale i v jejich rodinách, mezi odborníky,
zdravotníky či v poskytování
institucionální péče.

Michala Lustigová
michala.lustigova@natur.cuni.cz

